

Književnost

St. Kociper, Goričanec. Roman. Ljudska tiskarna (Naša knjiga 12). Str. 375. 1942. — Nenadno je zasijalo ime pisatelja Stanka Kocipra med najmlajšimi slovenskimi leposlovci. Komaj pred dvema letoma je v mariborski Cirilovi izšel »Zasad«, igra iz političnega življenja, ki ni ravno umetniško dovršen, razkrije pa dramatični dar pisatelja in je Kociper v domači miklavževski župniji doživel z njo prav uspelo krstno predstavo. Potem je v letošnji »Dom in svet« napisal daljšo novelo »Zemlja se je potegnila« in krajšo »Ilovščak je pogorel«. Zdaj pa nas je zares iznenadil s svojim širnim romanom »Goričanec«.

Morda je človek, ki je prebral teh nekaj Kociprovih del ali vsaj »Goričanca«, najbolj vesel prepričanja, ki se mu rodi samo od sebe: Kociper je mož, ki bo dajal velike tekste. Zdi se, da piše nekako igraje, s silno lahkoto in naglico. Nevarnost je kajpak, da pisanje zato ne postane prepovršno.

Poleg daru opisovanja in opazovanja, vglobitve v človeka in razmere, ki ga mora imeti vsak pisatelj, bo Kocipru pot do uspeha utiralo zlasti to, da opisuje Prlekijo, v naši književnosti tako malo znano pokrajino, posebej tisti ormoško-ljutomerski kot jeruzalemskih gor, ki mu je lepoto pel pa Hrvatom razglašal edinole Ilir Vraz.

In Kociper je v opisovanju tistih čudovitih, vse navzkriž razpletelih vrhov pravi mojster. — »Vse bregove je imel z vrh Kajžarja pred seboj. Ne bi jih mogel prešteti, kot ni mogoče prešteti bistrih valov v potoku. Vsakega blagoslavlja cerkev, na vsakem domu je vsaj v kapelici patron ali ga čuva med jagnedi zasajen križ. Vse vprek kipe proti nebu visoke jagnedi, da nebu posredujejo lepoto neizmernega morja gor. Kuče se vrstijo po grebenih kot pisane igrače angelcev božjih...« (str. 359). — Čujmo, kako se rodi jutro v prleških goricah. »Najprej se je razpel vdiljen čez hrbet srebrnomoder tanek trak. Jagnedi so stale na vrhu in štrlele kot oporniki iz zemlje, da se jih je jutro oprijemalo, ko je lezlo iz noči. Potem so nenadoma padli čez nebo neizmerni zlati prameni. Kot da nebeški Oče daje goriški zemlji blagoslov z veliko, zlato monštranco. Zadrhteli so, objeli so se in se prelili v zlato jutro.«